

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 16 dhjetor 2013
Nr. ref.:RK522/13

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI116/13

Parashtrues

Isni Thaçi

Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, PML. nr. 91/2013, të 21 qershorit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar

Ivan Čukalović, zëvendëskryetar

Robert Carolan, gjyqtar

Altay Suroy, gjyqtar

Almiro Rodrigues, gjyqtar

Snezhana Botusharova, gjyqtare

Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe

Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është Isni Thaçi nga fshati Burojë, komuna e Skenderajt, i përfaqësuar nga Shoqëria e avokatëve "Sejdiu & Qerkini", me seli pune në Prishtinë.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, PML. nr. 91/2013, i 21 qershorit 2013, të cilin parashtruesi i kërkesës e ka pranuar të njëjtën ditë.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme, me anë të cilit ishte refuzuar kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë dhe është vërtetuar aktvendimi i Gjykatës së Apelit, duke lënë në fuqi masën e paraburgimit për parashtruesin, për të cilën parashtruesi pretendon se është vendim që nuk është arsyetuar në mënyrë ligjore.

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 22 i Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejmë: Ligji), dhe rregulli 29 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtuese

5. Më 29 korrik 2013, përfaqësuesi i parashtruesit e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
6. Më 5 gusht 2013, Kryetari i Gjykatës caktoi gjyqtaren Snezhana Botusharova Gjyqtare raportuese, dhe Kolegin shqyrtaues të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), gjyqtari Almiro Rodrigues dhe Enver Hasani.
7. Më 9 shtator 2013, Gjykata Kushtetuese njoftoi parashtruesin e kërkesës dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 22 tetor 2013, Kolegji shqyrtaues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit rapportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përbledhja e fakteve

9. Më 24 maj 2013, parashtruesi i kërkesës u arrestua nën dyshimin se ka kryer në bashkëveprim veprën penale “krime lufte kundër popullatës civile me pika të shumëfishta të akuzës”.
10. Më 24 maj 2013, gjyqtari i procedurës paraprake, me Aktvendimin GJPP nr. 27/2012, refuzoi kërkesën e prokurorit për paraburgim, të 24 majit 2013, dhe URDHËROI “masën e sigurisë të ARRESTIT SHTËPIAK kundër të pandehurit Hysni Thaçi për periudhën kohore prej një (1) muaji, nga 23 maji 2013 deri më 23 qershor 2013.
11. Prokurori Special i Republikës së Kosovës kishte bërë ankesë në Gjykatën e Apelit, kundër këtij aktvendimi.

12. Më 31 maj 2013, Gjykata e Apelit nxori Aktvendimin KP/KV nr. 766/2013, duke vendosur për ankesën e prokurorit dhe ndryshoi aktvendimin e Gjykatës Themelore të Mitrovicës dhe caktoi paraburgim për një muaj për të pandehurin, në vend të masës së arrestit shtëpiak.
13. Aktvendimi i Gjykatës së Apelit, për caktimin e paraburgimit për parashtruesin e kërkesës, nuk i është bashkangjitur kërkesës së parashtruar në Gjykatën Kushtetuese nga parashtruesi.
14. Më 4 qershor 2013, përfaqësuesi i të pandehurit, z. Isni Thaçi, në Gjykatën Supreme të Kosovës ka parashtruar “kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë” kundër Aktvendimit KP. KV. nr. 766/2013, për shkak të shkeljes së nenit 103.2 të Kushtetutës së Kosovës, nenit 187 të Kodit të Procedurës Penale (Nr. 04/L-125) dhe nenit 384.2 të Kodit të Procedurës Penale të Kosovës.
15. Më 21 qershor 2013, Gjykata Supreme e Kosovës REFUZOI kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë dhe VËRTETOI Aktvendimin e Gjykatës së Apelit, KP/KV nr. 766/2013, të 31 majit 2013.

Pretendimet e parashtruesit

16. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme, PML. nr. 91/2013, ka shkelur: nenin 53 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut) si dhe nenin 5.1 dhe nenin 5.3 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut “*si rezultat i mosarsyetimit të duhur të aktgjykimit të marrë në lidhje me refuzimin e kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë*”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

17. Gjykata paraprakisht vlerëson nëse pala i ka përbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë, me Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe me Rregulloren e punës.
18. Lidhur me këtë, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, që përcakton:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.
19. Në këtë drejtim, duke vlerësuar kushtet formale të pranueshmërisë, Gjykata konstaton se kërkesa është paraqitur nga një palë e autorizuar, brenda afatit kohor të paraparë me nenin 49 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese si dhe pasi janë shteruar mjetet juridike në dispozicion në këtë fazë të procedurës penale që zhvillohet ndaj parashtruesit të kërkesës, kërkesa është e përshtatshme për t'u shqyrtuar në Gjykatë.
20. Gjykata vëren që parashtruesi në mënyrë specifike e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, PML. nr. 91/2013, të 21 qershorit 2013, me të cilin u refuzua si e pabazuar kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë dhe u vërtetua Aktvendimi i

Gjykatës së Apelit, KP/Kv nr. 766/2013, i 31 majit 2013, mbi bazën e të cilit parashtruesit të kërkesës i caktohej masa e paraburgimit.

21. Parashtruesi shprehimisht pretendon se me aktgjykimin e Gjykatës Supreme janë shkelur neni 53 i Kushtetutës dhe nenet 5.1 dhe 5.3 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Përmbajtja e dispozitës Kushtetuese dhe dispozitave të kontestuara të Konventës

22. a) *Kushtetuta e Republikës së Kosovës*

Neni 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut]

“Të drejtat e njeriut dhe liritë themelore të garantuara me këtë kushtetutë, interpretohen në harmoni me vendimet gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.”

- b) Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut

Neni 5.1 – [E Drejta për Liri dhe Siguri]

1. Çdokush ka të drejtën e lirisë e të sigurisë personale. Askujt nuk mund t'i hiqet liria me përjashtim të rasteve që vijojnë dhe në përputhje me procedurën e parashikuar me ligj:

a. kur burgoset ligjërisht, pas një dënimisë të dhënë nga një gjykatë kompetente;

b. kur arrestohet ose burgoset ligjërisht për mosbatim të një urdhri të dhënë nga gjykata në përputhje me ligjin ose për të garantuar përbushjen e një detyrimi të parashikuar nga ligji;

c. kur është arrestuar dhe paraburgosur për t'u çuar përpara autoritetit gjyqësor kompetent, kur ka arsyë të besueshme për të dyshuar se ai ka kryer një vepër penale ose kur ka motive të arsyeshme për të besuar se është e nevojshme që të pengohet të kryejë një vepër penale ose të largohet pas kryerjes së saj;

d. kur një i mitur ndalohet ligjërisht, për qëllim edukimi të mbikëqyrur, ose për ndalimin e tij të ligjshëm, me qëllim që të çohet përpara autoritetit kompetent ligjor;

e. kur individët ndalojnë ligjërisht për të parandaluar përhapjen e sëmundjeve infektive të personave të sëmurë mendërisht, alkoolistëve, narkomanëve ose endacakëve;

f. kur një person arrestohet ose ndalohet ligjërisht, me qëllim që të ndalohet hyrja e tij e paautorizuar në atë vend, ose për një person kundër të cilit është duke u kryer një procedurë dëbimi ose ekstradimi;

[.....]

5.3. Çdo person i arrestuar ose i paraburgosur në rrethanat e parashikuara në paragrafin 1/c të këtij neni, duhet të çohet menjëherë përparrë një gjykatësi ose një zyrtari tjetër të autorizuar me ligj për të ushtruar funksione gjyqësore dhe ka të drejtë të gjykohet brenda një afati të arsyeshëm ose të lirohet në gjykim e sipër. Lirim mund të kushtëzohet nga garanci për t'u paraqitur para gjykatës.

23. Në përgjigje të pretendimeve të ngritura nga parashtruesi i kërkesës për shkeljen e dispozitave të cekura më sipër, Gjykata thekson:

Kushtetuta e Republikës së Kosovës ka përcaktuar se:

Neni 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor]

1. Pushteti gjyqësor në Republikën e Kosovë ushtrohet nga gjykatat.
[.....]
3. Gjykatat gjykojnë në bazë të Kushtetutës dhe ligjit.

Neni 103 [Organizimi dhe Juridikioni i Gjykatave]

2. Gjykata Supreme e Kosovës është autoriteti më i lartë gjyqësor.

Kodi i Procedurës Penale i Kosovës ka përcaktuar se:

Neni 432 -Arsyet për paraqitje të kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë

1. Kundër vendimit gjyqësor të formës së prerë ose kundër procedurës gjyqësore, e cila i ka paraprirë marrjes së vendimit të tillë, pas përfundimit të procedurës penale në formë të prerë mund të paraqitet kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë në rastet vijuese:

- 1.1. në rast të shkeljes së ligjit penal;
- 1.2. në rast të shkeljes esenciale të ligjit të procedurës penale nga neni 384, paragrafi 1. i këtij kodit; ose
- 1.3. në rast të shkeljeve të tjera të dispozitave të procedurës penale kur shkeljet e tillë kanë ndikuar në ligjshmërinë e vendimit gjyqësor.

2. Kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë nuk mund të ushtrohet për shkak të konstatimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike, as kundër vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës me të cilën është vendosur mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë.

3. Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1. të këtij neni, Kryeprokurori i Shtetit mund të paraqesë kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë për cilëndo shkelje ligjore.

4. Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1. të këtij neni, kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë mund të paraqitet, gjatë procedurës penale, e cila

nuk ka përfunduar në formë të prerë, vetëm kundër vendimeve të formës së prerë lidhur me caktimin ose vazhdimin e paraburgimit

24. Neni 435 i Kodit të Procedurës Penale të Kosovës {nr. 04/L-123} në paragrafin 1 ka paraparë: “Për kérkesën e mbrojtjes së ligjshmërisë vendos Gjykata Supreme e Kosovës në seancë të kolegjit”.
25. Duke marrë parasysh pretendimet për shkeljet kushtetuese sikur janë paraqitur nga parashtruesi i kérkesës si dhe duke u bazuar në dispozitat juridike të cituar si më sipër, Gjykata Kushtetuese konstaton:

Sa i përket pretendimit për shkelje të nenit 53 të Kushtetutës:

26. Interpretimi i të drejtave të njeriut të garantuara me Kushtetutë, sipas Kushtetutës, duhet të bëhet gjithmonë në harmoni me vendimet e GJEDNJ-së dhe ky obligim kushtetues u përket të gjitha institacioneve të Republikës së Kosovës, kur vendosin për çështjet nën juridikcionin e tyre, e që kanë të bëjnë me të drejtat e njeriut.
27. Parashtruesi i kérkesës në kérkesën e tij ka potencuar shkeljen e kësaj dispozite kushtetuese, por Gjykata vëren se ai nuk ka paraqitur fakte lidhur me këtë shkelje. Theksimi i nenit 53 të Kushtetutës, pa ofruar fakte konkrete lidhur me llojin e shkeljes, përmasat eventuale të shkeljes, pasojat e shkaktuara me shkelje, nuk përbëjnë në vetvete shkelje apo pakësim të një të drejte të garantuar me Kushtetutë, ose mospërputhshmëri me praktikën gjyqësore të KEDNJ-së.
28. Për më tepër, Gjykata Kushtetuese nuk mund të konstatojë shkelje të nenit 53 të Kushtetutës, kur Gjykata Supreme nxori vendimin e saj, i cili është akti që është kontestuar shprehimisht nga parashtruesi, gjithashtu për faktin se parashtruesi në kérkesën për mbrojtje të ligjshmërisë në asnje rast nuk ka potencuar ndonjë shkelje të të drejtave të njeriut të garantuara me Kushtetutë.
29. Parashtruesi ka bazuar kérkesën e tij për mbrojtjen e ligjshmërisë në shkelje të nenit 103.2 të Kushtetutës, i cili përcakton bazën juridike për vendimmarrjen e gjykatave në Kosovë dhe në shkeljen e dispozitave të Kodit të Procedurës Penale, që në fakt janë çështje të ligjshmërisë dhe jo çështje kushtetuese.
30. Sidoqoftë, Gjykata vëren se nëse procedurat shikohen në tërësinë e tyre, gjykatat, e sidomos gjykata e shkallës së parë në masë të konsiderueshme i referohet praktikës gjyqësore të KEDNJ-së (p.sh. Punzelt kundër Republikës Çeke, Stogmüller kundër Austrisë etj.), prandaj në rrethana të tillë nuk mund të konstatohet se ka pasur shkelje të nenit 53 të Kushtetutës.

Sa i përket nenit 5.1 dhe 5.3 të KEDNJ-së

31. Gjithashtu për shkeljet e pretenduara të nenit 5.1 dhe nenit 5.3 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, e cila sipas nenit 22 të Kushtetutës së Kosovës është drejtpërsëdrejti e aplikueshme në Republikën e Kosovës, parashtruesi nuk ofron fakte për bazën juridike të shkeljes, jopërputhshmërinë

e aktgjykit me dispozitat e Konventës, apo argumentimin bindës juridik për arbitraritetin e këtij aktgjykimi.

32. Parashtruesi ka theksuar se sipas praktikës së KEDNJ-së, vendimet e organeve gjyqësore duhet të jenë të arsyetuara dhe të adresojnë çështjet e ngritura nga ankuesit dhe mu për këtë arsyet pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme ka shkelur të drejtat e njeriut të parashtruesit.
33. Gjykata me këtë rast rikujton se kërkesa për mbrojtje të ligshmërisë, sipas Kodit të Procedurës Penale, “*nuk mund të ushtrohet për shkak të konstatimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike*,” dhe nëse masa e arrestit apo paraburgimit ishte caktuar në përputhje me ligjin, varet nga plotësimi i kushteve të parapara me ligj dhe nga vërtetimi i plotë dhe i drejtë i gjendjes faktike, që është detyrë e gjykatave të rregullta.
34. Sidoqoftë, parashtruesi nuk i ka kontestuar këto dy vendime në Gjykatën Kushtetuese dhe për më tepër, Aktvendimin e Gjykatës së Apelit as që e ka paraqitur fare si pjesë përbërëse të kërkesës, me të cilin ishte urdhëruar paraburgimi dhe arsyet për këtë janë theksuar, në anën tjetër, Gjykata Supreme në aktgjykin e vet ka konstatuar se arsyetimi në aktvendimin e Gjykatës së Apelit ishte i qartë dhe tërësisht ligjor.
35. Duke mos bashkëngjitur aktvendimin e Gjykatës së Apelit, parashtruesi nuk ka dëshmuar mjaftueshëm pretendimin e tij për shkelje kushtetuese.
36. Në arsyetimin e këtij aktgjykimi, Gjykata Supreme në mes të tjera ka theksuar se: “*Gjykata Supreme gjen se aktvendimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit në përgjithësi ofron sqarime të mjaftueshme të të gjitha fakteve materiale. Gjykata e Apelit në detaje ka vërtetuar dyshimin e bazuar kundër të pandehurve kur i është referuar në mënyrë eksplikite gjetjeve të Gjykatës Themelore në lidhje me këtë çështje. Gjykata e Apelit gjithashtu ka sqaruar plotësisht dhe në detaje se pse paraburgimi është masa e vetme e mundshme në situatën e tanishme*

Prandaj, Gjykata Supreme gjen se të gjitha kushtet e nenit 187 të Kodit të Procedurës janë plotësuar në tërësi nga Gjykata e Apelit në arsyetimin e saj. Përfundimisht, Gjykata Supreme gjen se aktvendimi është përpiluar plotësisht në pajtim me nenin 370 dhe se nuk ekzistojnë shkelje procedurale në aktvendimin e kontestuar kundër asnje nenit tjetër të Kodit të Procedurës Penal”.

37. Për më tepër, Gjykata Supreme kishte shtuar se: “*Ligji nuk përcakton shfrytëzimin e ndonjë mjeti të zakonshëm kundër aktvendimeve të Gjykatës së Apelit. Aktvendimi konsiderohet i formës së prerë, kundër të cilët, nëse ka të bëjë me caktimin e paraburgimit, mund të paraqitet kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë në pajtim me nenin 432 paragrafin 4 të KPP-së. Prandaj, Gjykata Supreme gjen se nuk ka pasur shkelje procedurale në lidhje me këtë çështje*”.
38. Në raport me të gjitha pretendimet e parashtruesit të kërkesës lidhur me aktgjykin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Gjykata konsideron se: “Gjykata Kushtetuese nuk është gjykatë e faktit, dhe me këtë rast dëshiron të theksojë se

konstatimi i drejtë dhe i plotë i gjendjes faktike është juridikSION i plotë i gjykatave të rregullta si në rastin konkret të Gjykatës së Apelit, Aktvendimi KP/Kv nr. 0766/2013, i 31 majit 2013, i nxjerrë pas ankimit të prokurorit të rastit si dhe të Gjykatës Supreme, Aktgjykimi PML. nr. 91/2013, i 21 qershorit 2013, dhe se roli i Gjykatës Kushtuese është vetëm që të sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe instrumente të tjera ligjore dhe prandaj nuk mund të veprojë si "gjykatë e shkallës së katërt", (shih, *mutatis mutandis*, i.a., Akdivar kundër Turqisë, 16 shtator 1996, R.J.D, 1996-IV, para. 65

39. Gjykata më tej konsideron se për të deklaruar një aktgjykim apo aktvendim të një autoriteti publik si të papajtueshëm me Kushtetutën, parashtruesi i kérkesës do të duhej *prima facie* të dëshmojë para Gjykatës Kushtetuese se "vendimi i autoritetit publik, si i tillë, do të jetë tregues i një shkeljeje të kérkesës për gjykim të drejtë, dhe nëse, paarsyeshmëria e atij vendimi është aq e dukshme sa që vendimi mund të konsiderohet si vendim tej mase arbitrar (shih KEDNj, Khamidov kundër Rusisë, nr. 72118/01, Aktgjykimi i 15 nëntorit 2007, § 175).
40. Gjykata Kushtetuese në Aktgjykin e Gjykatës Supreme, PML. nr. 91/2013, të 21 qershorit 2013, nuk gjeti elemente të arbitraritetit dhe as shkelje të supozuar të të drejtave të njeriut, sikur që parashtruesi i kérkesës kishte pretenduar.
41. Në këto rrethana, parashtruesi i kérkesës nuk ka argumentuar në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij, dhe rrjedhimisht Gjykata në përputhje me rregullin 36 paragrafi 2 pika c dhe d, gjen se kérkesa duhet të refuzohet si qartazi e pabazuar, dhe

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (1,c), dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, më 16 dhjetor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari rapportues

Snezhana Botusharova

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani

